

reat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a sacratissimo Corpore & Sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultionis subjaceat; Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Judicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

EGO EUGENIUS Catholicæ Ecclesiæ Episcopus. Datum Romæ, apud S. Petrum per manum Rolandi Presb. Card. & Cancellarii, Idib. Junii Indict. I. Incarn. Dominicæ anno MCLIII. Pontificatus vero D. Eugenii III. Papæ anno IX.

Eugenii PP. subscriptio. Dat. die 13. Junii anno Dom. 1153. Pontif. an IX.

Ex Concill. Tom. XII. coll. 1631.

Exordium.

Ecclesiam sancta Trinitatis de Bellomonte. Monasterio huic adjudicetam confirmat.

Officii nostri nos hortatur auctoritas, ut quos erga sanctam Romanam Ecclesiam, & nos ipsos, devotiores esse cognoscimus propensius diligamus, & suam eis iustitiam Sedis Apostolicæ munimine confirmemus. Hujus rei gratiâ, dilecti in Domino filii, venerabilis fratris nostri Rotrodi Ebroidensis Episcopi precibus inclinati, vestris iustis postulationibus gratum imperitur assensum, & possessionem Ecclesiæ sanctæ Trinitatis de Bellomonte cum omnibus pertinentiis suis, a venerabili fratre nostro N. Rothomagensi Archiepiscopo canonicè vobis adjudicetam, apostolica vobis auctoritate confirmamus, & presentis scripti munimine roboramus; salvis nimirum præbendis Canonicoꝝ superstitum. Si quis autem, hanc nostræ confirmationis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundò tertiove communitis, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, atque indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus incurrat.

Datum Viterbii IV. Idus Decembris.

L V I.

Sequitur in idem argumentum.

Ibid. coll. 1631.

Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilectis filiis, Letardo Abbati, & Monachis Becensis Monasterii salutem, & apostolicam benedictionem.

Exordium.

Quando inter religiosas personas de terrenis rebus controversia nascitur, ita sacerdotali est solitudine finienda, ut crescere non possit ex mora contentio. Quod nos intelligentes, controversiam, quæ inter vos, & Robertum Priorem, & Canonicos sanctæ Friedewidæ de Oxenefordia super Ecclesia de Bello-

monte, & omnibus ejus pertinentiis, diu agitata est, hoc modo terminavimus, & hac transactione penitus litem decisimus; Prædictus siquidem Robertus & Canonici toti prorsus querelæ & juri, quod se in eadem Ecclesia de Bellomonte, & pertinentiis suis habere contendebant, vobis in perpetuum renunciarunt, & ea in manu nostra liberè restituerunt. Unde a vobis per manum nostram similiter villam, quæ dicitur Divotana cum omni decimo Domini ejusdem villæ Rusticorum de ipso tantum feudo percipiendis, in suum perpetuum dominium recesserunt cum omnibus pertinentiis suis, in pascuis, & pratis, bosco, & plano, & molendinis: salvo vobis universo jure reliquo parochiali, & tertia garba decima rusticorum ejusdem villæ, quæ ad Ecclesiam de Hunderfort, in cujus parochia ipsa villa est, proprie spectat; ita videlicet, ut in ipsa villa Ecclesiam vel cappellam numquam imposterum Canonici construere valeant. Quia igitur nostri officii est, ea, quæ pro religionum quiete præcipuè per nos ipsos statuta sunt, in sua stabilitate firmare, eandem decisionem sive compositionem Sedis Apostolicæ auctoritate firmamus, & ab utraque parte firmiter observari præcipimus.

Datum Parisius VI. Kal. Junii.

Transactione inter Abbate Becen., & Priorem sanctæ Friedewidæ dicitur.

Eandem confirmat.

Dat. die 27 Maii.

LVIII.

Bituricensi Ecclesiæ Primatus in Bituricensem, & Burdigalensem Provincias confirmatur.

Ibid. coll. 1617.

Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, venerabili fratri P. Bituricensi Archiepiscopo, ejusque successoribus canonicè substituendis, in perpetuam memoriam.

Exordium.

Officii nostri nos hortatur auctoritas pro Ecclesiam statu paternam sollicitudinem quaerere; & earum quieti ac paci, auxiliante Domino, salubriter providere. Iustum namque est, ut dignitatem, Ecclesiæ vel personis, Apostolicæ Sedis liberalitate concessam nos quoque auctore Deo firmam & inviolabilem conservemus. Tuam ergo, frater in Christo carissime Petre Archiepiscopo, devotionem circa nos & circa Sanctam Romanam Ecclesiam, cujus filius specialis es, & in qua sacros Ordines suscepisse dignosceris, attendentes, nobilem Bituricensem Ecclesiam, cui Deo auctore præses sub S. Petri & nostra protectione suscipimus, & presentis scripti privilegio communitis. Præsentis itaque privilegii paginam confirmamus, ut super duas Provincias, videlicet super ipsam Bituricensem & super Burdigalensem. Primatum obtineas, sicut hætenus obtinuisse dignosceris. Dioceses verò illæ, quæ intra eandem Provinciam Bituricensem sitæ sunt, in tuorumque successorum potestate ac subiectione persistere constituimus, videlicet Claromontensem, Lemovicensem, Rutenensem, Albigerensem, Cadurcensem, & Mimatensem; & ipsarum civitatum Episcopi ipsam Bituricensem Ecclesiam Matrem & Magistram recognoscant, atque tibi tuisque successoribus tamquam proprio Metropolitanæ obedientiam ac reverentiam humiliter exhibeant. Porro tibi tuisque successoribus usum pallii confirmamus; atque ad majorem reverentiam

Ecclesiam hanc sub Sedis Ap. protectione suscepit.

Eidemque confirmat Primatum super duas provincias.

Bituricensi Archiep. Pallii & Crucis vexilli usum per dictas Provincias confirmat.

ren-

Bona omnia Archiep. prædicto confirmat.

Elezione Archiep. ad Canonicos pertinere dicitur.

Confecta conclusiones, & clausula.

rentiam per supradictas Provincias vexillum Dominicæ Crucis ante vos deferri concedimus, sicut etiam antiqua Prædecessorum vestrorum consuetudo obtinuit. Præterea quascumque possessiones, quascumque bona impræsentiarum iuste & canonicè possides, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Domino propitio, poteris adipisci, firma tibi tuisque successoribus & illibata permaneant. Obvencite verò te, nunc ejusdem Ecclesiæ Archiepiscopo vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia proponatur, nisi quem præfata Ecclesiæ Canonici secundum Deum & statuta Sedis Apostolicæ canonicè providerint eligendum. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, hanc Ecclesiam vel personam tuam temerè perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione & subventionem concessa sunt, usus omnimodis profutura; salvâ in omnibus Apostolicæ Sedis auctoritate. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularive persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundò tertiove communitis, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a sacratissimo Corpore & Sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districte ultionis subjaceat; Cunctis autem eidem loco iura sua servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

tum ad ipsius corporis præsentiam divinitus obtensis, multa cognovimus; Inter quæ illud præcipuum & memorabile plurimum attendentes, quod cum Diadema Sceptrumque Imperii suscepisset, non imperialiter, sed spiritualiter vixit. In thoro etiam legitimo positus (quod paucorum fuisse legitur) integritatem castimoniam usque in finem vitæ conservavit. Quæ quidem nos omnia simul perpendentes, atque devotionem vestram, & Ecclesiæ Bambergensis, quæ S. Romanæ Ecclesiæ subesse dignoscitur, diligenter considerantes, tametsi hujusmodi petitio, nisi in generalibus Conciliis admitti non soleat, auctoritate tamen S. R. E. quæ omnium Conciliorum firmamentum est, petitionibus vestris acquiescimus, atque ejusdem memorabilis Viri, cujus exaltationem exquiritis, ex fratribus nostrorum Archiepiscoporum, Episcoporum, qui præsentis aderant, communicato consilio, memoriam inter Sanctos de cætero fieri censemus, & Anniversarium diem solemniter celebrari constituimus. Vestra itaque interest, sic in Sanctæ Romanæ Ecclesiæ obedientia & fidelitate persistere, & ei dignè devotionis obsequiis respondere, ut ampliori beati Petri & nostræ gratiâ digni inveniamini.

Datum Transyberim II. Idus Martii.

Canonizatio ejusdem Sancti ab ipsa Pontifice præsumitur.

Datum die 14. Martii.

ANASTASIUS IV.

P A P A CLXVIII.

ANNO ÆRÆ CHRISTI COM. MCLIII.

Iussio Pontificis de inquirenda vita Henrici per legatos Apostolicos.

Legatorum religiosi, & aliorum attestatio de meritis ipsius Henrici.

LVIII.

Canonizatio S. Henrici Primi Romanorum Imperatoris.

Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, venerabili fratri Egelberto Episcopo, & dilectis filiis Canonicis Bambergensis Ecclesiæ, salutem & apostolicam benedictionem.

Sicut per literas & nuncios vestros vobis mandasse meminimus, venerabiles fratres nostros N. sanctæ Rufinæ Episcopum, & N. Presbyterum Cardinalem, pro diversis negotiis ad partes illas de nostro latere delegavimus, eisque viva voce injunximus, ut ad Ecclesiam vestram accederent, atque de vita & miraculis Henrici Regis rei veritatem diligenter inquirerent, & literis suis nobis significarent. Nunc autem eorumdem fratrum nostrorum, & multorum religiosorum & discretorum testimonio de castitate ipsius: de fundatione Bambergensis Ecclesiæ, & multarum aliarum: quarumdam quoque Episcoporum Sedium recuperatione: & multiplici elemosynarum largitione: de conversione Regis Stephani, & totius Hungarie, Domino cooperante, per eum facta: de glorioso etiam ipsius obitu pluribusque miraculis post ejus obi-

Conradus, patria Romanus, de regione Suburræ, ex Patre Benedicto, Sabinensis Episcopus, electus est Romanus Pontifex, & Anastasius IV. appellatus, die ix. Julii 1153. Sedit in Pon-